

ECZACILIKTA BİLGİSAYAR UYGULAMALARI VE YAKIN GELECEĞE BİR BAKIŞ*

Prof. Dr. İlbeyi AĞABEYOĞLU**

Bugün bilgisayarlar hızla yaşamımıza girmektedir. Artık insan topluluklarının gelişmişliği, günlük yaşamda bilgisayar kullanma oranıyla ölçülmektedir. Bu bağlamda, eczacılar olarak bizler, mesleki yaşantımızda bu olgudan nasıl yararlanacağımızı düşünmeliyiz. Konuya özellikle eczane eczacısı açısından bakmak istiyorum:

Eczanede bulunacak ve yeterli düzeyle olan bir bilgisayar dizgesi, önemli açıdan eczacıya katkıda bulunabilir. Yeterli düzey derken, yeterli donanım ve yazılım bulunmasını kastediyorum. Bunlar neler olabilir?

Eczanede bulunacak ve yeterli düzeyde olan bir bilgisayar dizgesi, önemli açıdan eczacıya katkıda bulunabilir.

a) **Donanım:** En az 80286 tabanlı bir PC/AT uyumlu bilgisayar. 1 MByte bellek. 30-40 MByte sert disk. En az 100 karakter/sn.,lik nokta-matris veya tercihan mektup kalitesinde (LQ) satır yazıcı. 2400 Baud modem. VGA ekran kartı. Tercihan renkli monitör. Faks kartı.

b) **Yazılım:** MSDOS 3.20 veya yuka-

* Bursa Eczacı Odasının 14 Mayıs 1990 toplantısında sözlü bildiri olarak sunulmuştur.

** G.Ü. Eczacılık Fakültesi Farmasotik Teknoloji ABD.

rısı işletim sistemi. GW-BASIC, COBOL derleyicileri. Yaygı programları (Lotus 1-2-3, Supercalc 4, Quattro). Kelime işlem programı (Wordstar, Word, Wordperfect, vb.). Veri tabanı programı (dBase, Foxplus, Superbase, vb.). Masa üstü yayıncılık programı (Ventura Publisher, Pagemaker, Pagestream, vb.). Harvard Graphis, veya benzeri grafik programları. Muhasebe, stok kontrol, çek-senet takibi programları vb.

Bunlarla cihazlanan eczacı, önce bu programları kullanmayı öğrenme durumundadır. Burada Eczacı Odaları, bu işi meslek içi eğitim tarzında gerçekleştirebilirler (Oda mensupları! Düşünmeye başlasanız iyi olur).

Eczacı, günlük yazışmalarını kelime işlem programıyla yaparken, eczanenin muhasebesini de aynı şekilde yürütebilir.

Eczanedeki satışlar anında bilgisayara işlenirken, **günlük evanter** çıkarılabilir. İlaçların en az stok seviyeleri saptanarak günlük sipariş listeleri kolaylıkla çıkarılabilir.

Reçete kayıt defteri kaldırılarak tamamen bilgisayarla bu işler yapılmalıdır. Geçmiş kayıtlara yönelik arama ve taramalar kolaylıkla gerçekleştirilebilir.

Majistral reçete hesapları ve her türlü hesap, yaygı programlarıyla son derece pratik olarak yapılabilecektir.

Bilgisayar dizgesinde bulunan modem aracılığıyla eczacı eczanesinden, anında bölge Eczacı Odası veya TEB ile iletişime geçerek her türlü bilgi aktarımı yapabilecektir. Odalar tarafından eczacılara yapılacak duyurular anında (on-line olarak) eczacılara ve eczanelere aktarılacaktır. Böylece acil ve yoğun bilgi akımı gerçekleşecektir. Bugün bankalar bu sistemi, tüm yurt çapında; hatta yurt dışında bile çalıştırmaktadırlar.

Ecza odaları, birer "Bulletin Board Sistemi"i olarak, bir şebeke ağı merkezî şeklinde 24 saat hizmet verecekler; eczacılar, gerek odalarla veya gerekse kendi aralarında anında görüşme yapabileceklerdir.

Bilgisayarlara eklenen faks kartlarıyla eczacılar her türlü resim, grafik, şekil ve yazıyı doğrudan alabileceklerdir. Bu faks kartlarının fiyatı bir milyon TL dolaylarında olup, kolaylıkla takılabilirler ve ayrıca bir faks cihazına gerek kalmaz.

Bu yazdıklarımın birer hayal değil, olabilecek ve yapılabilecek şeylerin kısaca bir özetidir. Bu konuda ana görev, Ecza Odalarına düşmektedir.□